

Klager

Psykolog

Oslo, 27.08.2019
FER-sak: 16/19K

FAGETISK KLAGESAK - KONKLUSJON

Klager:

Innklaget psykolog:

Norsk psykologforening (NPF), Fagetisk råd (FER) mottok klagen 14.03.19 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 26.08.19.

BAKGRUNN FOR KLAGEN:

Klager, som selv er psykolog, mottok EMDR behandling av innklaget psykolog. Klager og psykologen kjenner hverandre som kollegaer. Klager opplevde at hun ikke fikk rett informasjon om behandlingen før hun takket ja til å bli pasient hos en kollega. Behandlingen ble mer personlig og avdekkende enn det hun var forespeilet. Hun beskriver videre at psykologen brøt sin taushetsplikt ved å fortelle sin egen sønn at klager skulle til behandling hos henne. Klager opplever at psykologen i ettertid har brukt sin terapeutiske tolkning av klager, mot klager, i en kollegial konflikt som ikke var relatert til behandlingen.

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer.

Vedtak: *5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.*

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Den fagetiske klageprosessen har som sitt viktigste formål å bidra til at den innklagede psykologen kan foreta en fagetisk refleksjon over de punktene som FER påpeker i psykologens arbeid og eventuelt endre sin praksis slik at denne er i overensstemmelse med EPNP. Det er ønskelig at denne prosessen kan vise at klager er respektert.

SAKSGANG:

14.03.19 FER mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem.

29.04.19	FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
30.04.19	Psykologen ble tilskrevet med anmodning om innen fire uker å redegjøre for klagen under henvisning til spesiell punkter i ”Ethiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP).
28.05.19	FER mottok redegjørelse fra psykologen.
28.05.19	Redegjørelsen ble sent til klager med anmodning om innen to uker å kommentere redegjørelsen.
13.06.19	FER mottok kommentar fra klager.
13.06.19	Kommentar fra klager ble sendt psykologen med to ukers frist til å komme med sluttkommentarer.
26.06.19	FER mottok sluttkommentar fra psykologen.
27.06.19	Sluttkommentarer ble sendt til klager til orientering.
26.08.19	FER sluttbehandlet saken.

OPPSUMMERING AV TILSENDT DOKUMENTASJON

i) Klagers brev til FER

FER oppsummerte klagen i tre punkter.

1. Klager opplevde at psykologen ikke informerte om at EMDR som metode kunne være sensitiv og avdekkende. Klager opplevde det som vanskelig at hun i behandlingen ble spurt inngående om traumer og opplevelser langt tilbake i tid. Dette hadde hun ikke fått informasjon om, til tross for at hun hadde spurt om dette før hun takket ja til behandlingen. Hun ville ikke ha valgt å gå til behandling hos en kollega hun kjente dersom hun hadde fått slik informasjon i forkant.
2. Klager opplevde at psykologen har brutt sin taushetsplikt ved å ha fortalt sin egen sønn om at klager skulle til behandling hos henne. Klager beskrev at psykologen selv fortalte henne dette i første time, og at psykologen ikke tok klagers reaksjon på dette på alvor.
3. Klager opplevde at psykologen har brukt egne tolkninger av sensitive opplysninger om klager fra terapirelasjonen som ammunisjon/våpen i en kollegial uenighet/interessekonflikt. Klager opplevde dette som dypt krenkende.

ii) Relevante punkter i ”Ethiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP)

FER vurderte henvendelsen fra klager i møte 29.04.19, og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.

Rådet ba om psykologens redegjørelse til innholdet i klagen, og refleksjoner rundt det som ble beskrevet under de ulike punktene. Det ble henvist spesielt til følgende punkter i EPNP:

FER ba psykologen med utgangspunkt i EPNP punkt om informert samtykke og valgfrihet å reflektere over klagers opplevelse av å ikke ha fått relevant informasjon om den behandlingen psykologen skulle gi henne.

Informert samtykke og valgfrihet

Psykologen gjør informert samtykke mulig gjennom å informere klienten om planlagte tiltak, og drøfter kontinuerlig sine handlinger og de sannsynlige følgene av disse, slik at klienten har et grunnlag for å velge om han/hun vil delta eller ikke.

FER ba psykologen med utgangspunkt i EPNP punkt om konfidensialitet og taushetsplikt reflektere over klagers opplevelse av at psykologen skal ha brutt sin taushetsplikt.

Konfidensialitet og taushetsplikt

Psykologen respekterer individets rett til konfidensialitet gjennom å iaktta taushet om det som han/hun får rede på om klienter og andre under utøvelsen av yrket. Unntak fra taushetsplikten gjøres dersom det foreligger åpenbar fare for klienten eller andre. Psykologen kan også i henhold til loven være forpliktet til å gi fra seg opplysninger, og informerer derfor klienten om de begrensningene i taushetsplikten som følger av loven

FER ba psykologen med utgangspunkt i EPNP punkt om rollekonflikt og utnyttning, å reflektere over klagers opplevelse av at psykologen har brukt egne tolkninger av sensitive opplysninger om klager fra terapirelasjonen som ammunisjon/våpen i en kollegial uenighet/interessekonflikt. Klager beskriver å ha opplevd dette som dypt krenkende.

Rollekonflikter og utnyttning

Psykologen tilstreber bevissthet om sine egne behov, holdninger og vurderinger og om sin rolle i relasjonen. Han/hun misbruker ikke sin makt og stilling gjennom å utnytte klientens avhengighet og tillit. Psykologen unngår utenomprofesjonelle relasjoner til en klient, som kan redusere den profesjonelle distanse og føre til interessekonflikter eller utnyttelse.

Psykologen er oppmerksom på hvordan intimitet og seksualitet direkte og indirekte kan påvirke relasjonen mellom psykolog og klient. Psykologen unngår privatisering og seksualisering av klientrelasjoner. Seksuell omgang mellom psykolog og klient skal ikke forekomme.

FER ba psykologen med utgangspunkt i punkt om etisk bevissthet, reflektere over at psykologen ga tilbud om behandling til en kollega, og reflektere over de fagetiske dilemma dette potensielt kan medføre.

Etisk bevissthet

En forutsetning for en høy faglig kompetanse er at psykologen er oppmerksom på de fagetiske prinsippene, og integrerer etiske vurderinger i sin profesjonelle praksis.

iii) Psykologens redegjørelse.

I sitt svar redegjør psykologen punktvis for sin opplevelse knyttet til klagen og punktene fra EPNP som FER ber om refleksjon over.

1. FER ba psykologen med utgangspunkt i EPNP punkt om informert samtykke og valgfrihet å reflektere over klagers opplevelse av å ikke ha fått relevant informasjon om den behandlingen psykologen skulle gi henne. Psykologen beskriver at hun gjorde en del refleksjoner og avveininger før hun valgte å takke ja til klagers forespørsel om EMDR behandling. Med bakgrunn i hennes vurdering av deres relasjon, klagers behandlingsbehov og metodens avgrensinger fant psykologen det riktig å gi klager et tilbud om behandling. Psykologen beskriver videre at hun før første behandlingskontakt sendte klager en link til EMDR Norge med informasjon om metoden. Videre beskriver psykologen at hun gjennom tidligere samarbeid med klager har drøftet og beskrevet metoden på en slik måte at hun opplever at hun har god grunn til å forutsette at klager er kjent med innholdet i EMDR som behandlingsmetode. Videre beskriver psykologen at hun fulgte vanlig praksis, som for alle sine EMDR pasienter, med mye informasjon i første og andre time. Klager fikk slik psykologen beskriver det informasjon om behandlingsmetoden både gjennom tidligere kontakt, gjennom informasjonslink på nettet og den sedvanlige informasjonen alle pasienter får

i starten av behandlingskontakten. Psykologen mener klager var godt informert om behandlingen. Psykologen anmerker at klager ved avslutning av behandlingen ga uttrykk for et positivt resultat.

2. FER ba psykologen med utgangspunkt i EPNP punkt om konfidensialitet og taushetsplikt reflektere over klagers opplevelse av at psykologen skal ha brutt sin taushetsplikt. Psykologen beskriver situasjonen kvelden før første behandlingskontakt med klager. Hun snakket med sin mindreårige sønn som var litt redd når han skulle legge seg. I den sammenhengen fortalte hun sønnen om at hun skulle møte klager, som han kun kjente ved navn, for å hjelpe henne. Psykologen nevnte dette for klager dagen etter, med en hilsen til klager fra sønnen. Psykologen opplevde at klager reagerte positivt på dette den gangen, og legger ved melding som klager sendte til hennes sønn etter behandlingens første time, som kan synes å bekrefte dette. Psykologen bemerker at hun i ettertid ser at hun burde tatt opp dette, avklart rollene og hvordan klager opplevde dette. Psykologen bemerker videre at det formelt sett var feil av henne å snakke med sønnen om klager.
3. FER ba psykologen med utgangspunkt i EPNP punkt om rollekonflikt og utnyttning, å reflektere over klagers opplevelse av at psykologen har brukt egne tolkninger av sensitive opplysninger om klager fra terapirelasjonen som ammunisjon/våpen i en kollegial uenighet/interessekonflikt. Klager beskriver å ha opplevd dette som dypt krenkende. Psykologen beskriver bakgrunnen for den interessekonflikten som oppstod mellom psykologen og klager, hvor de konkurrerte om å få oppdrag fra samme oppdragsgiver. Psykologen opplever etter hvert at klager på en ukollegial måte har utkonkurrert henne, og tar dette opp med klager. Dette er starten på en utveksling av meldinger som psykologen selv opplever som ubehagelig. Klager og psykologen synes så å avklare situasjonen, og demper tonen i kommunikasjonen. Psykologen beskriver at hun ikke var komfortabel med meldingsutvekslingen og tonen fra klager. Psykologen sendte en siste melding til klager hvor hun tar opp tråden fra et tema hun beskriver at klager selv har spurt henne om tidligere, før det oppstod en konflikt. Psykologen skriver i meldingen at klager en gang spurte henne om hun kunne si i fra når det «strenge» i klager kom frem, og psykologen peker på at det er kommet frem her. Psykologen skriver at hun umiddelbart angret på at hun sendte denne meldingen, og at hun skrev et brev til klager og beklaget det hun hadde skrevet. Psykologen beskriver at hun sendte dette brevet før hun fikk forespørsel fra klager om utlevering av pasientjournalen.
4. FER ba psykologen med utgangspunkt i punkt om etisk bevissthet, reflektere over at hun ga tilbud om behandling til en kollega, og reflektere over de fagetiske dilemma dette potensielt kan medføre. Psykologen beskriver at hun opplever at bakgrunnen for klagen til FER er interessekonflikten som oppstod mellom henne og klager. Samtidig ser hun at den siste meldingen hun sendte klager kan ha rammet klager på en måte som hun beklager. Selv om psykologen opplever at klager ikke gir en riktig beskrivelse av henne som psykolog, anerkjenner hun at klager kan ha opplevd behandlingen hun fikk hos psykologen som vanskelig. Psykologen beskriver at hun reflekterte over relasjonen til klager før hun takket ja til å tilby henne en avgrenset EMDR behandling. Hun vurderte at forhold både ved klager, henne selv og relasjonen deres tilsa at EMDR behandling ikke ville medføre komplikasjoner. Psykologen peker

på at klager ikke har hatt noe negativt å si om behandlingen hun fikk før nå, ett og et halvt år etterpå når det har oppstått en konflikt mellom dem. Psykologen opplever at det som gjør saken komplisert er at hun og klager etter hvert er blitt konkurrenter. Psykologen opplever det som beklagelig at behandlingen ble trukket inn i konflikten. Psykologen opplever at klager og henne er likeverdige kolleger før og etter behandlingen. Psykologen trekker avslutningsvis frem at hun tidligere har hatt en god relasjon til klager, og at hun har respekt for klager. Psykologen håper en gjennomgang av klagesaken kan bidra til å dempe den oppståtte konflikten.

iv) Klagers kommentarer på psykologens redegjørelse.

Som svar på redegjørelsen skriver klager at hun ikke opplever at psykologens svar bærer preg av «rydding». Klager opplever at psykologens svar bærer preg av bortforklaringer, ansvarsfraskrivelse, unngåelse/avsporinger og bagatellisering. Klager opplever at psykologen beskriver den aktuelle konflikten mer enn nødvendig, og at hun gjør det på en måte som ikke gir et fullstendig bilde. Klager mener interessekonflikten mellom henne og psykologen kun er et bakteppe for det hun opplever som mest krenkende i denne saken, at psykologen tok opp med klager at hun opplevdes som «streng».

Vedrørende punkt 1. Klager avviser at interessekonflikten mellom henne og psykologen er bakgrunnen til at hun har klaget inn psykologen til FER. Klager opplever heller ikke at psykologen reflekterer over de fagetiske prinsippene i sin redegjørelse. Klager mener psykologen ikke tar på seg noe ansvar for at hun «promoterte» EMDR behandling overfor klager, og beskriver at hun opplever psykologens beskrivelse av resultatet av behandlingen som irrelevant og dessuten sterkt overdrevet.

Vedrørende punkt 2. Klager påpeker at psykologen vedgår formelt brudd på taushetsplikten, men at psykologen samtidig bagatelliserer klagers opplevelse av skade knyttet til dette bruddet.

Vedrørende punkt 3. Klager opplever ikke at psykologen gjør noen fagetiske refleksjoner knyttet til dette punktet. Klager beskriver innholdet i meldinger fra psykologen, som klager mener belyser hvordan psykologen brukte «... egne tolkinger /personlige forvrengninger av sensitive opplysninger fra en terapeutisk setting...» mot klager i den oppståtte konflikten. Klager opplever at psykologen på en ufin måte også forsøker å sette henne i et dårlig lys, når psykologen beskriver at hun rådførte seg med en kollega før hun blokkerte klager på sosiale media.

Vedrørende punkt 4. Klager synes ikke å oppleve ikke at psykologen reflekterer fagetisk rundt konsekvenser av å ta en kollega i behandling. Klager opplever at psykologen skyver ansvar over på klager.

Avslutningsvis peker klager på at en klagesak til FER skal bidra til at psykologen foretar en fagetisk refleksjon, og at prosessen skal vise at klager er respektert. Klager opplever ikke at prosessen så langt har bidratt til noe av dette.

v) Sluttkommentarer fra psykologen.

I sine sluttkommentarer skriver psykologen at hun ser at hun og klager har ulikt syn på saken. Hun viser til sin redegjørelse, og trekker frem at hun der har forsøkt å belyse saken så godt hun kunne, reflektere, og be om unnskyldning med hensikt å reparere. Psykologen beskriver

igjen at hun angrer på at hun skrev den utløsende siste meldingen til klager, og at hun ser at dette kan ha vært krenkende. Psykologen beskriver at hun opplever at hun vil ta erfaringen fra denne saken med seg videre i sine fagetiske refleksjoner og sitt egenutviklingsarbeid.

FERS VURDERING OG KONKLUSJON

FER ba psykologen med utgangspunkt i EPNP punkt om informert samtykke og valgfrihet å reflektere over klagers opplevelse av å ikke ha fått relevant informasjon om den behandlingen psykologen skulle gi henne. Psykologen har i sin redegjørelse beskrevet at hun opplever at tilstrekkelig informasjon om behandlingen var gitt til klager. Klager peker på at hun opplever at psykologen burde ta på seg mer ansvar for at hun «promoterte» behandlingen overfor henne. FER ser at behandling noen ganger kan oppleves vanskelig. Samtidig er det vanskelig å sikre at en pasient, selv om denne selv er psykolog, har oppfattet all informasjon om eventuelle uheldige virkninger av en spesifikk behandlingsmetode. På dette punktet kan ikke FER se at psykologen har opptrådt på en måte som tilsier at det vurderes at hun har brutt de fagetiske prinsippene, ut fra den fremstilling som fremkommer i informasjon fra psykolog og klager.

FER ba psykologen med utgangspunkt i EPNP punkt om konfidensialitet og taushetsplikt reflektere over klagers opplevelse av at psykologen skal ha brutt sin taushetsplikt. Psykologen bemerker i sin redegjørelse selv at hun i ettertid ser at hun burde tatt opp med klager tydeligere for å sikre en avklaring av klagers opplevelse av dette. Psykologen bemerker videre at det formelt sett var feil av henne å snakke med sønnen om klager og psykologens rolle overfor klager. FER vurderer at psykologen ved å snakke med sin mindreårige sønn om klager som en hun skulle hjelpe, vurderes å ha brutt sin taushetsplikt. FER vurderer slik at psykologen har brutt EPNP punkt om konfidensialitet og taushetsplikt.

FER ba psykologen med utgangspunkt i EPNP punkt om rollekonflikt og utnyttning, å reflektere over klagers opplevelse av at psykologen har brukt egne tolkninger av sensitive opplysninger om klager fra terapirelasjonen som ammunisjon/våpen i en kollegial uenighet/interessekonflikt. FER får inntrykk av at den pågående konflikten mellom psykologen og klager, som danner bakteppet for de utsagnene som foranlediger dette klagepunktet til FER, har fått frem uheldig kommunikasjon fra begge sider. I utgangspunktet ville en slik konflikt mellom to likeverdige psykologer ikke være så aktuelt å belyse ut ifra et fagetisk ståsted. I denne saken er det på ett tidspunkt oppstått en ulikhet i relasjonen gjennom at den ene psykologen er pasienten hos sin kollega. Gjennom dette oppstår en ubalanse i relasjonen som gjør det riktig å vurdere pasientens opplevelse av å ha blitt utnyttet opp mot EPNP. I denne situasjonen har pasienten klaget på at hun opplever at psykologen har brukt informasjon om klager som hun mener er tatt ut fra behandlingsrelasjonen. Dette beskriver hun at oppleves som særlig krenkende. Psykologen har i sitt svar beskrevet at hun raskt selv opplevde at det var uheldig at hun hadde skrevet til klager på den måten hun gjorde, og beklager at dette skjedde. FER ser at klager opplever det som skjedde som krenkende, og registrerer at psykologen selv også opplevde dette som uheldig. Denne situasjonen viser at det er viktig at det vises stor varsomhet når en psykolog kommer i konflikt med en tidligere pasient. Selv om en behandlingsrelasjon ligger litt tilbake i tid og det ved avslutning av behandlingen ikke forelå noen tegn til konflikt, krenkelse eller opplevelse av misbruk kan pasientens opplevelse endre seg når det oppstår en konflikt og ting blir sagt som kan oppleves å være relatert til sårbarheten som ligger i den tidligere behandler-pasient relasjonen. FER har ikke mulighet til å vurdere om psykologen har brukt informasjon fra behandlingen i konflikten med sin tidligere pasient. Det synes imidlertid ut fra psykologens svar at hun selv

har reflektert over dette, og selv ser at de beskrivelser hun brukte av pasienten var uheldige. FER vurderer slik at psykologen har brutt EPNP punkt om rollekonflikt og utnytting.

FER ba psykologen med utgangspunkt i punkt om etisk bevissthet, reflektere over at hun ga tilbud om behandling til en kollega, og reflektere over de fagetiske dilemma dette potensielt kan medføre. FER opplever at psykologen gjennom kontradiksjonsprosessen har reflektert over de fagetiske utfordringer som kan ligge i å ta en kollega i behandling. FER mener at psykologen skulle ha reflektert mer over dette før hun tilbød klager behandling, og eventuelt drøftet potensielle utfordringer ved dette både ved behandlingstidspunktet og i eventuelle fremtidige situasjoner. FER vurderer at psykologen har brutt EPNP punkt om etisk bevissthet.

Vedtak: 5.1.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.

Dette brevet er å regne som kollegial veiledning.

Vedtak fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Svanhild Mellingen, leder

for leder, Ingvild Aubert, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Tor Levin Hofgaard